

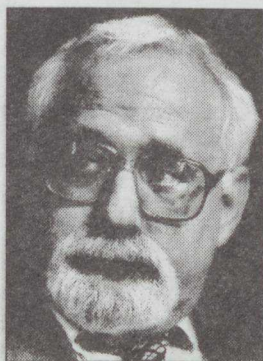
Könyvtári HÍRADÓ

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR DOLGOZÓINAK TÁJÉKOZTATÓJA

XLII. évfolyam 12. szám 1998. december Ára: 10,- Ft.

„Számomra nemcsak az »ittlét« izgalmas, de a »hogylét« is”

– interjú Fodor Péterrel, könyvtárunk új főigazgatójával –

K.H.: Ön 1998. november 1-je óta a FSZEK új főigazgatója. Ebben a minőségben már inerjút készített Önnel többek között a *Magyar Nemzet*, a *Népszabadság* vagy a *Napi Magyarország*, így a *Híradónál* jóval szélesebb nyilvánosság előtt körvonalázhatta általános elképzeléseit a könyvtár vezetését-irányítását illetően. Arról

azonban nem nyilatkozott – és tekintse ezt a kérdést a *Híradó* előjogának –, hogy miért akart a FSZEK élére kerülni?

F.P.: Hogy ilyen ügyben nem nyilatkoztam, annak egyetlen oka van – nem kérdezték meg... Az talán így túlzás, hogy a könyvtár élére akartam kerülni. A pályázatom benyújtásának története inkább úgy teljes, hogy miután a kiírás megjelent, akkor többen – könyvtárosok is – megkerestek és felkértek, hogy legyek a pályázók egyike. Egy ilyen pályázat kiírása mindenki számára lehetőség a megmérettetésre, még akkor is, ha nem ő a nyertes. Mert a sikertelen pályázat – véleményem szerint – nem jelenti azt, hogy a pályázó bármilyen szempontból kevesebb a nyertesnél. Nem lehet ma már úgy pályázni, hogy kikötöm: csak akkor veszek részt, ha én leszek a befutó. Nem vagyok ugyan rutinos pályázó, de azt azért elmondanám, hogy én már 1969-ben – amikor ez még messze nem volt kritérium – pályázat

útján lettem az akkori balmazújvárosi Művelődési Központ igazgatója. Hozzá kell szoknunk, hogy egy pályázat „ára” az, hogy vagy nem adnak választ rá – vagy pedig egyszerűen mást találnak jobbnak. Én különben a pályázatot jónak tartom. Természetesen azon kívül, hogy éltem a pályázat kínálta lehetőséggel, más – egyéni – szempontok is inspiráltak abban, hogy pályázzak. Én az életemet két menetben éltem: volt egy olyan korszakom, amikor különböző intézményekben dolgoztam, és egy másik, amikor az úgynevezett irányításban. Őszintén megmondom, az volt a vágyam – ha tetszik ambícióm –, hogy a pályám utolsó szakaszának egy meghatározott része intézményben fejeződjék be. Egyszerűen azért, mert egy intézményben az ember sokkal hamarabb szembesül mindazzal, amit – jó vagy rossz döntések alapján de másokkal együtt – megcsinált. A másik szempontom pedig az volt, hogy a Szabó Ervin Könyvtár nagy múltú, tradícióval rendelkező, az ország egyik – túlzás nélkül mondhatom – legnagyobb intézménye. Bárki számára emberi, szakmai és vezetői kihívást jelenthet. Ezért örültem annak, hogy a személyemet érintő döntés nyilvános és egyhangú volt, mert ez egyfajta bizalmat is előlegezett.

K.H.: Az egyik interjúban úgy nyilatkozott, hogy fontos feladatának tartja, hogy a központi könyvtár rekonstrukciós munkálatai „abban az ütemben, olyan költségért és olyan minőségben készüljenek el”, ahogyan azt az építész megtervezte. Ezt egy hónappal ezelőtt mondta, azóta nyilván

jobban megismerte ezt a tervezetet, amely építészeti-
leg egyfajta szolgáltatási koncepciót (is) közvetít.
Egyet ért ezzel a koncepcióval, vagy változtatna
rajta? Egyáltalán, lát-e lehetőséget még a változta-
tásra, vagy elfogadja a kész tervet – örömmel vagy
kényszerűségből?

F.P.: A könyvtár és a fenntartó hosszú
mérlegelés után döntött úgy, hogy nem új
központi könyvtárat épít Budapesten, ha-
nem átépíti, kibővíti a régit. Úgy gondolom,
hogy ez jó döntés volt: kibővítve, központi
helyen marad a könyvtár, és az egykor
könyvtár céljaira megvásárolt Wenckheim
palotáról sem kell lemondanunk. Fontosnak
tartom, hogy ez az új központi könyvtár
maga 12 ezer négyzetméterével azt tudja
majd nyújtani, amit alapítása óta folyama-
tosan felvállalt: Budapest lakosainak teljes
körű ellátását. Olyan gyűjteményekkel ren-
delkezik, amelyek a maguk egyediségében
sehol máshol így nem található fel. Külö-
nös jelentőséggel bír az a tény, hogy a fő-
város és a kormány, a parlament döntése
alapján, közösen biztosítja a rekonstrukció
pénzügyi forrásait. Öröndetes továbbá az
is, hogy a Nemzeti Kulturális Örökség Mi-
nisztere és a japán Nagykövet aláírásával
megnyílik az a támogatás, amely 1999-től 80
millió nagyságrendben járul hozzá a Zenei
Könyvtár technikai felszerelésének korsze-
rűsítéséhez. Az építészeti terv, többek vé-
leménye szerint megfelel a jövő évszázad
könyvtárával szemben támasztott szakmai
elvárásoknak. Ugyanakkor ez a rekonstruk-
ció nem pusztán a központi könyvtár fej-
lesztése és felújítása, hanem – a terveknek
és az előkészítésnek megfelelően – az egész
Szabó Ervin Könyvtáré. Mindenképpen kihí-
vás tehát – és természetesen nagy öröm is
– egy ilyen könyvtár kialakításánál jelen
lenni. Természetesen az építkezés előreha-
ladtával, az egyre több ismeret függvényé-
ben vagy a praktikumnak megfelelően talán
érdemes lesz újragondolni a beruházás bi-
zonyos részleteit, akár a változtatás szán-
dékával is – egyeztetve a döntés-
előkészítővel és a döntéshozókkal. Ami a
kivitelezés ütemezését illeti, nemcsak azért
célszerű betartani, hogy a könyvtár időben
kerüljön vissza az olvasók birtokába, hanem
azért is, mert a nyilvánvaló költségeket
csak így lehet majd racionális keretek kö-
zött tartani. Mind az építkezés, mind pedig
az ún. „belakás” időszaka nagy fegyelmet és
szervezettséget követel, mert csak így ga-
rantálható a működőképesség nemcsak
gazdasági, de szakmai szempontból is egy-
aránt. És végül azt is nagyon fontosnak tar-
tom, hogy az építkezés befejeztével – há-
rom év múlva – egy szakmailag jól fölké-
szült, képzett, jó minőségű szolgáltatásra

képes munkatársi gárda fogadja majd a kö-
zönséget.

K.H.: Többször hangsúlyozta, hogy a folyama-
tosság híve, ugyanakkor ki kell alakítani a FSZEK új
stratégiáját is; meg tudná-e határozni röviden ezt a
stratégiát, esetleg a változásait, a korábbi elképzelé-
sekhez képest?

F.P.: Élve azzal a lehetőséggel, amit az a
másfél hónap kínált fel, amely a kinevezé-
semről szóló döntés és a tényleges munka-
kezdésem között eltelt, beszélgetéseket
kezdtem a könyvtár kollégáival. Számomra nagyon fontosak voltak ezek a –
több mint – tisztelgő-bemutató látoga-
tások. Egész egyszerűen azért, mert előre
látható volt, és a tapasztalataim ezt meg is
erősítették, hogy főigazgatóként november
1-je után erre már így nem lesz időm. És
természetesen azért is, mert nagy hangsúlyt
fektetek – és szeretném ezt a gyakorlatot a
jövőben is fenntartani – a személyes kapcso-
latokra, a véleménycserére. Több évre szóló
stratégia kidolgozását tartottam indokolt-
nak, hiszen a könyvtárnak, a már említett
lépésváltással egyidőben, szüksége van a
szemléletváltásra is. Egy közkönyvtár nem
tehet különbséget olvasó és olvasó között,
ebből következően a jövő könyvtárának ha-
gyományos szolgáltatásai mellett egyszerre,
egyidőben kell kiszolgáltatnia a legmodernebb
technikákat igénylő olvasóközönséget is.

K.H.: Mi a véleménye a könyvtári hálózatról?

F.P.: Tudom, hogy a korábbi szisztéma-
ban lényegesen több hálózati egység volt,
amelyek részben szakmai, részben anyagi
okokból megszűntek. Egy biztos, aki szereti
azt a könyvtárat, amely a lakóhelyéhez közel
van, és szereti a könyvtárost is, akivel szinte
napi kapcsolatot tart, azzal nehezen lehet
elfogadtatni, hogy egy sokkal korszerűbb,
egy szakmailag sokkal jobb szolgáltatást kap,
csak éppen földrajzilag távolabb. Ugyanak-
kor a könyvtár a legnagyobb elszánással sem
tud jelen lenni mindenütt úgy, ahogyan ezt
a korábbi, extenzív időszakban megtehetette.
Számomra a szemléletváltás azt (is) jelenti,
hogy megpróbálunk eleget tenni ennek a
kétfajta elvárásnak. Ez nem kis feladat lesz. A
stratégia másik része annak a modern tech-
nikának a bevezetése és alkalmazása, ami
nélkül korszerű közgyűjtemény gyakorlatilag
nem tud létezni. Ehhez kapcsolódva fontos-
nak tartom, hogy azokkal a társintézmé-
nyekkel, amelyek körében a könyvtár megje-
lenik, egy újragondolt együttműködés,
munkamegosztás alakuljon ki. Ez előnyére
válí a Szabó Ervin Könyvtárnak, de a társ-
könyvtáraknak is. Ugyanilyen megfontolás-
ból fontos az is, hogy a fővárosban működő
kulturális intézményekkel közös programo-
kat tervezzünk és valósítsunk meg. Stratégiai

kérdés, hogy a kerületekben lévő könyvtárak letéteményesei legyenek a helyi kulturális életnek: nyitottakká kell válniuk, túllépve a hagyományos könyvtári szerepen. Nyitott könyvtárban, nyitott intézményben gondolkodom – és ehhez szeretnék partnereket találni.

K.H.: „Tájékozódó” beszélgetései nem kis izgalmat váltottak ki a könyvtáros kollégák körében. Találgatások indultak pl. arról, hogy mit gondol Ön az alcentrumok létjogosultságáról egy egységes – számítógéppel is megtámogatott – hálózat kialakításának függvényében?

F.P.: Most egy adott helyzetből lehet csak kiindulni. Nevezetesen: a korábbi kerületi főkönyvtárak rendszerét – racionális indokrendszer alapján – régiósították. A hat régió és hetedikként – én így „tanultam” ez alatt a pár hét alatt – a központi könyvtár adta előnyöket és hátrányokat folyamatosan mérlegették az elmúlt időszakban. Ilyen szempontból minden racionális elvárásnak megfelelték. Ugyakkor az átszervezés emberiszakmai szempontból érzékenyen érintette a kollégákat, és ezt én is érzékelttem a beszélgetések során. Meggyőződése, hogy állandóan alkalmat kell keresni a munkatársakkal való párbeszédre, mert csak így biztosítható a rendszer jó működése. Azt az együttműködést szeretem, ahol egyfajta kollektív megfontoltság, de egyben a vélemény szabadság is érvényesül. Ezért fontosnak tartom a régióvezetők véleményét. Ha tehát szervezeti változtatásra sor kerül, akkor az már régen nem csak a régiókról szól.

K.H.: A kiírt pályázatok alapján a jövődőlő főigazgatóhelyettesek munkaköre is elgondolkodtató. Nem biztos, hogy ilyen szinten kell diszponálni pl. a számítógépesítés megszervezése ügyében. Önnek mi erről a véleménye?

F.P.: Ebben a kérdésben nem tudok semmi felelősséget áthárítani a pályázatot kiíró elődökre, hiszen folyamatosan konzultáltunk a kiírás előtt. A kérdése egyfajta olvasata a dolognak. Az biztos, hogy a könyvtár számítógépesítésének ügye, a rendszer kialakítása, kulcskérdése a könyvtár további létének. Ugyanakkor határozott törekvésem, hogy széles látókörű, jó fölkészültségű emberek jöjjenek ebbe a könyvtárba dolgozni, akik számára munkakörük többet jelent egy adott feladatnál, akik munkájukhoz a saját látásmódjukat, fölkészültségüket is hozzá akarják tenni. Mert számomra nemcsak az „ittlét” izgalmas, de a „hogylét” is.

K.H.: A FSZEK fizikai létét már évek óta a költségvetési lehetőségek trendszerű beszűkülése határozza meg. Mit gondol a nyilvánvaló gazdasági lépéskényszerről és befolyásról, a szakma „szolgálólány szerepéről”?

F.P.: Már a kilencvenes évek elején kiderült, hogy a felnőtt lakosság egy részének készségei és ismeretanyaga nem igazán konvertálható azokhoz az elvárásokhoz, amit a gazdaság kényszere számon kér. Feltérképezve a társadalom művelődési szokásait, műveltségi állapotát, teljesen egyértelmű, hogy a kilencvenes évek közepére – szerkezetileg is – megváltozott mindaz, ami „használható” és „eladható” akár a munkaerőpiacon, akár pedig kulturális területen. Gondolok itt például a számítógépes ismeretekre, és a nyelvtudásra. Ez reveláció a társadalom egészét érintően. A problémának azonban ez csak az egyik része. Az is tény, hogy a kultúra szükségességének kinyilatkoztatása mellett a kultúra „kezelésének” eszközei még mindig nem elfogadható szintű és színvonalú. Ha másként lenne – gondolom –, ön nem tette volna fel ezt a kérdést. Egy társadalomban létkérdés, hogy a kultúra hol helyezkedik el az értékrendben.

Magyarországon pillanatnyilag a kultúra nem bír kellő prioritással. Ebből következően – és az egymást váltó kormányzati ciklusok elgondolásainak megfelelően – egy bizonyos területe nagyobb támogatást kap, egy másik pedig nem. Jó példa erre a pedagógusok bérének rendezése. Ugyanakkor szembe kell nézni a ténnyel, hogy a közgyűjtemények vagy a közművelődés egésze területén – alaptörvény ide vagy oda – nincs egzisztenciálisan kitüntetett helyzet. Tehát a probléma nem a szolgálólány szerep, hanem az, hogy a kulturális értékközvetítést nem lehet függetleníteni a közvetítők egzisztenciális gondjaitól. A jelenlegi – már jó tíz évet megélt – adórendszer például még mindig képtelen megjeleníteni a kulturális értékhez való hozzájárulást az egyéni adózásban, gondolok itt akár a könyvvásárlásra, vagy egy mindenki számára kikapcsolódást jelentő színházi előadásra.

K.H.: Milyen pontokon erősítené a könyvtár menedzsmentjét?

F.P.: Mindenhol. Tudnunk kell, hogy a mai világban és a mai gazdasági viszonyok között a könyvtárat – mint értéket őrző, értéket közvetítő intézményt – el kell tudni adni. Ehhez – többek között – szponzorokat kell keresni. Nem azért, mert ez manapság divatos, hanem azért, mert ez létszükséglet. Fel kell ismernünk, hogy a szponzorok számára legalább olyan fontos egy kiegyensúlyozott, értéket sugalló és értéket felmutató, de ugyanakkor a korszerű szakmai és társadalmi követelményeknek is megfelelő intézmény, mint amilyen fontos a könyvtárnak a támogatás. Ma már nem lehet – és nem szabad – „kuncsorogni”, mert a kulturális piacot is az

adok-veszek értékszemlélet irányítja. A kulturális szférán belül a könyvtár – ma még – kevésbé attraktív, ezzel szembe kell nézni. A jelenlegi formájában nem tudja azt felmutatni és sugallni, mint mondjuk a művészeteknek egy bizonyos ága. (Bár ez nem biztos, hogy a hátránya a könyvtárnak.) De ha megtudunk nyerni valakit, hogy vegye kézbe mondjuk a Toldi 1847-es első kiadását vagy egy Tragédia első-kiadást, akkor talán azt is tudatosítani tudjuk, hogy valódi nemzeti értéket támogat.

K.H.: Ez egy teljesen újszerű felfogása a szponzorkeresésnek. Nem „kegyet gyakorol” tehát a szponzor, hanem lényegében érdekegyeztetés folyik...

F.P.: Pontosan. Így egymást tudják erősíteni. Gyakorlatilag a menedzsment így nem egy ember feladata, nem egy munkakör. Mert mindenkinek a maga helyén kell tudnia „eladni” a saját könyvtárát. Én most ilyen szempontból is nagyon kulturált, szép

könyvtárakat és felkészült könyvtárosokat láttam Dél-Budán és a XV. kerületben. Ez is egyfajta „ajánlat” lehet a szponzoroknak. Mert meg kell tanulnunk, hogy mi nem kérünk, hanem ajánlatot teszünk. És ez óriási különbség a korábbi beidegződésekkel szemben. Mindenki megtisztelve érzi magát, ha kap valamit. Lehet, hogy kevesebbet kapunk, de nekünk – és ez alatt a könyvtárat értem – fel kell tudni mutatnunk mindazt, amit képviselünk, és mindazt, ami pl. egy nagyvállalkozó szempontjából érték lehet. Egyedül a könyvtárosok tudják kialakítani azt a megfelelő kapcsolatrendszert, amely egyenlő partneri szerepet tételez szponzor és könyvtár között. Szerintem ez a dolog lényege.

K.H.: Köszönöm a beszélgetést, és sok sikert kívánok terveik megvalósításához.

A Híradó megbízásából az interjút Pobori Ágnes készítette.

Internet a könyvtárban

A FSZEK egyre bővülő szolgáltatásai között az internetes a legújabb. A Híradó úgy gondolta, hogy érdemes lenne áttekinteni az eddigi gyakorlatot. Minden régióból megkértünk egy kollégát, hogy alábbi kérdéseink alapján:

- ☛ Mióta érhető el könyvtárakban az Internet?
- ☛ Milyen feltételek mellett kezdtétek el az új szolgáltatást?
- ☛ Hányan veszik igénybe naponta?
- ☛ Milyen adatbázist kérnek le leggyakrabban?
- ☛ A már beiratkozott olvasókon kívül mások is igénybe veszik-e az Internet szolgáltatásait?
- ☛ Ha igen, beiratkoznak-e a könyvtárba és kölcsönöznek-e valamilyen dokumentumot?
- ☛ Mennyi többletmunkát jelent a könyvtárosoknak?
- ☛ Igényelnek-e segítséget a használók?
- ☛ Ha igen, megkapják-e? (Van-e „szabad kapacitás” illetve megfelelő ismeret?)
- ☛ Ti igényelnétek-e valamilyen segítséget?
- ☛ Ha igen, milyen jellegű?

(Kiegészítve az általuk fontosnak tartottakkal), írják le tapasztalataikat.

1. régió

Ingyenes Internet használat a III/7-es felnőtt könyvtárban

November 2-a óta lehet internetezni nálunk, de azóta is csak négy gépen a Sorostól nyert öt gép közül: az ötödik számítógép még mindig dobozban van! Körülbelül mostanra dönt el, kinek a feladata a hálózati csatorna és a kábelezés megoldása. Mi ugyanis a két gépet előre, szemben a pulttal terveztük, a többi a kézikönyvtárba. Pillanatnyilag a kéziben Internetezésre négy komputer-használható.

A másik problémát az jelenti, hogy a kezdeteknél nem volt meg az Internet használók „kátéja”, mostanra már a harmadikat is megkaptuk, melynek még mindig csak tervezet az alcíme. Mindez az olvasók és a könyvtárosok számára is bizonytalanságokat okoz. Ezért nem csináltunk különösebb propagandát az Internet szolgáltatásról: csak nemrég tettünk ki egy plakátot a családi könyvtárunkban. Zavaró az Internet szabályzatban, hogy a már meglévő fizetős helyeket és a Soros gépeken elérhető ingyenes Internet használatot egy kalap alá veszi.

Jelenleg nem egészen 30 fő internetezik nálunk: tizen rendszeresen, a többiek alkalmanként önnök. Számuk folyamatosan növekszik. Minden géphez használunk egy füzetet, ebbe regisztráljuk a résztvevők adatait. Elmenetel előtt, illetve telefonon is bejelentkezhetnek, meghatározott

időpontra. A szolgáltatás idejét eddig még nem kellett korlátoznunk, a négy gép egyelőre eleendőnek bizonyult. Délutánonként előfordul, hogy minden hely foglalt. A pultnál végezzük az adminisztrációt, megkérdezzük, tud-e ki- ill. belépni, ha nem, megmutatjuk. Fejhallgatót ajánlunk fel, kevesen kérik. Jótállós beiratkozásnál a jótállónak – természetesen előttünk – alá kell írnia, hogy tudjon gyermeke számítógépes használatáról. 13 éves kor alatt szülővel együtt engedjük a gyerekeket internetezni. Két-három fiatal nem engedünk egy géphez egyszerre, kettőt „kivételes-en” igen, de elmondjuk, hogy legközelebb ő is menjen külön géphez, hiszen számára ugyanúgy elérhető a dolog, csak a jótállóját kell becsalni a könyvtárba. Kicsit féltünk a várható „csatazajtól” a csendes övezetben, de szerencsére a megelőző szabályokkal nem okoz e szempontból gondot az új szolgáltatás.

Az internetezők kb. 85%-a fiatal, 90%-a férfi. Nagyon sok a levelező. Szeretnek modelleket, színésznőket nézegetni, játszani. A komolyabbak információt keresnek, hardverhez való programokat, vírusölőket töltenek le otthoni gépük számára. Van, aki az Internet híreire, a *Friderikusz* műsor web lapjára volt kíváncsi – ezt mi is megnéztük. Mindezeket az olvasókkal való beszélgetés illetve a „Kedvenc”-be belerakott anyag alapján tudtuk leírni. Általában azon vagyunk, hogy jár-káljunk közöttük, lássuk mit csinálnak. Több alkalommal ki kellett vetetnünk a saját floppyjaikat a gépből, annak dacára, hogy alig néhány perce írták alá a szabályzatot!

A felnőtt könyvtárból rendszeresen ketten keresgélünk az Interneten a családból egy kolléginá jön át, mihelyt van egy picit ideje. Sajnos a hiányzások, helyettesítések miatt a régió többi könyvtárosa még nem jutott el hozzánk.

Egy újabb Soros pályázaton kértünk szakembert az Internet és a számítógép használatának megtanulására – ránk férne egy kis fejtárgítás... Különösen a weboldalunk elkészítése és állandó fejlesztése lenne fontos, mert így tudnánk könyvtárainkat ajánlani, állandó szolgáltatásainkat, nyitvatartási időnket, illetve alkalmanként rendezvényeinket, versenyeket, új szerzeményeinket. Ha jobban beindul ez a szolgáltatás, le fog kötni egy teljes embert a nyitvatartási időben: észrevehetően kevesebb hiányzást tudunk azóta elviselni.

Azért örülünk a gépeknek, ezzel ismét előbbre léptünk, s mi is rákényszerülünk arra, hogy megtanuljuk a computereket kezelni!

Rainer Andrea

2. régió

A Kelenföldi Könyvtárban néhány napja történt meg a számítógépek telepítése, így csak a kezdeti lépésekről tudunk beszámolni.

Az új lehetőséget mindenki örömmel fogadta. A fokozatosság elvét követve, a szolgáltatás bevezetésénél, valamint a kollegák megértő hozzáállásának és józanságának köszönhetően, viszonylag zökkenőmentesen sikerült elindítani az Internet-használatot 5 számítógéppel, a pályázati feltételeknek megfelelően, ingyenes hozzáféréssel.

A következő hetekben kiderült, hogy a látogatók számának nagyobb arányú növekedése kezelhető-e a mai feltételek mellett. Némi aggodalom azért van a jövőt illetően.

Nem tudjuk még, hogyan illeszkedik 1999-ben a modern, információs szupersztráda a többszázezer ember járta-koptatta 1979-es szőnyegpadlóhoz.

Kelemen Tamás
könyvtárvezető

3. régió

Internet a könyvtárban
avagy
„Dinamótól a szakóca” felé

Könyvtárunk számára hatalmas előrelépés volt 1997. nyarán a Soros Alapítvány jóvoltából indított internet szolgáltatás. (1997. június 01.)

Először persze iszonyú lassú kapcsolat (egy gép, 28.8-as modem, az is korlátozott sebességgel), majd 1998. szeptember-október jelentette az igazi áttörést. Ezekben a hónapokban kaptuk meg az új gépeket (5 db Pentium 166 MMX), amelyekkel sokkal gyorsabb lett az adatátvitel. Persze ez részben azon is múlt, hogy közben 0-24 órás „bérelt vonal” is rendelkezésünkre állt, valamint nem elhanyagolható az a tény sem, hogy mögöttünk volt már egy „ismerkedési év”. Így, mivel nem kellett a nulláról indulnunk, viszonylag hamar sikerült az átállás könyvtárunk majdnem minden tagjának. Átállás, hiszen az új gépek, a gyorsaság, az ingyenes szolgáltatás minket is kihívások elé állított. Először el kellett döntenünk, miként s hogyan folytatjuk e szolgáltatást, majd kidolgozni azok szabályait. Viszonylag gyorsan, október végére, letisztult a dolog. Már csak a kollégák szerepe volt hátra, akik először egy kicsit idegenkedtek az új, „nagy teljesítményű” gépektől, de

szerencsére ez nem tartott sokáig. Mára eljutottunk egy olyan, ideálisnak mondható állapothoz, hogy a könyvtárunkban dolgozó munkatársak mintegy kilenctizede kielégítően elboldogul a hálózaton. Persze problémák mindig adódnak. Először gondot okozott az is, hogyan találjunk meg egy „oldalt”, mára már inkább komplexebb nehézségekkel kell megküzdenünk nap mint nap. Talán furcsának tűnik, de nálunk egy egész embert kíván az öt, hálózatba kötött gép. Mert az olvasót, használót nem lehet magára hagyni. Akármennyire is biztat bennünket erre, előbb-utóbb kiderül, hogy annyira nem ért hozzá, amennyire ő gondolja. Vannak azután azok, akik valóban tematikusan, számítógépes tudással felvértezve érkeznek, velük csak egy esetben szokott baj lenni. Ha át akarják rendezni gépeink belsejét, munkaasztalát a saját megszokott környezetüknek megfelelően. Erre szerencsére igen hamar megtaláltuk a gyógymódot egy program alkalmazása által, de mint minden biztonsági rendszernek, ennek is megvan a maga hátsó kapuja.

Látogatott oldalak

Mikor 1997-ben elkezdünk tapogatózni a világhálózaton, még sokkal kevesebb magyar nyelvű, releváns információval találkozhattunk. Mára, így december elején, úgy tűnik, kielégítő a magyar nyelven publikált anyag. Persze ez csak nagyon nagy jóakarattal igaz. Mert vannak bizonyos témák (és nem csak a számítástechnika területéről) ahol máig inkább angol, német, francia weboldalakkal találkozunk. De az átlagos felhasználó, (kérdés ki az átlagos?) majdnem biztosan talál információt.

Néhány konkrétum:

- *** - nagyon sokan látogatják
- ** - sokan látogatják
- * - látogatottsága csekély, de néha keresik
- (* - legalább hetente egy letöltés)
- *** - Magyar Elektronikus Könyvtár, Freemail, Egon, Tétova Teve Klub, Nexus szerver, C3 szerver, Extra szerver, Altavista, Yahoo, Webcrawler, Internetto, Hotmail
- ** - Nasa, különböző zenei oldalak, játékmagazinok oldalai, programfrissítések, elektronikus folyóiratok, Magyar Honlap, csillagászattal kapcsolatos honlapok, Pesti Est
- * - Országos Széchényi Könyvtár honlapja, Magyar Posta honlapja, Miniszterelnöki Hivatal honlapja, TV-Net.

Igénybevétel

Az első (fizető) időben viszonylag kevés olvasó próbálkozott (hetente kb. négy vagy öt), de nem anyagi okok miatt, inkább a kapcsolat nem volt megfelelő. Mostanra azt mondhatom, hogy állandóan foglalt az összes gépünk amin elérhető a hálózat (5 db). Ez viszont magával vonta az időkorlát bevezetését, ami a felhasználók körében nem örvend nagy népszerűségnek. Ha foglaltak a gépek és vannak várakozók, maximum egy óra a használat időtartama egy személynek. Sőt, egy helyi specialista. Bár nem korlátozunk semmit, minden adatbázis elérhető, de előnyben vannak azok az olvasók akik tanulás, önképzés, tematikus keresés céljából kívánnak a gép elé ülni. Azokkal szemben persze akik „csak” a hálózaton keresztül elérhető játékmagazinokban kívánnak elmélyülni illetve IRC-t használnak.

Kik használják

Teljesen heterogén összetételű a használók köre. Talán eddig a legfiatalabb öt éves lehetett, míg a legidősebb jóval a nyugdíjkorhatáron túl volt. Persze bárki igénybe veheti (veszik is), de valahogy számon kell tartanunk a személyeket egy esetleges „baleset” miatt. Ezért minden használót regisztrálunk (ha nem beiratkozott olvasó). Rendes számot, tasakot, olvasójegyet kap, amin feltüntetjük, hogy kizárólag a számítógép használatára jogosítja. Ezzel párhuzamosan vezetünk egy füzetet, amelyben regisztráljuk; ki, mikor, melyik gépen lépett be a rendszerbe.

Segítség

Hát igen. sokszor nekünk is elkelve valaki, aki „jobban” ért hozzá. Főleg akkor, ha az a kolléga nincs bent, aki általában törődni szokott a gépekkel. Mert a közhiedelemmel ellentétben, csak akkor működik folyamatosan és jól (lefagyásmentesen), ha törődnek vele. Értjük ez alatt bizonyos temporary könyvtárak rendszeres ürtetését, a felgyült szemét eltakarítását, fájl töredékek (melyekből több tíz megabyte is lehet egy elhanyagolt winchesteren), törlését ill. fájlkká konvertálását, ha fontos. Valamint néha a teljes winchester töredezettség-mentesítése sem árt és szinte naponta a vírusellenőrzés, hiszen huzamos időn keresztül az Internet letöltéseit végzi a gép. Ez utóbbit sajnos nagyon sokan elhanyagolják aminek az eredménye előbb-utóbb – jó esetben – egy vagy több lefagyás. De sajnos mára már nem ritkák a sokkal durvább büntetőrutinokkal rendelkező vírusprogramok.

Összevetve a könyvtárban megjelent számítástechnikai „forradalom” pozitív és negatív oldalát az értékelés inkább a jó felé hajlik.

Mert igaz ugyan, hogy sok baj van vele, elvesz egy embert a hagyományos munkától, meg kell tanulni legalább az alapjait, hogy megbírákózhassunk vele, mégis előremutató a fejlődés. Hiszen a

nyugat-európai könyvtárak (és nem csak a nagyok, hanem más városi könyvtárak is), a hálózaton teszik elérhetővé katalógusaikat. Innen már csak egy lépés a teljes mű elérése. Persze a szerzői jogok megfelelő betartásával. De ez maradjon a törvényalkotók dolga. Csak arra kellene vigyázni, hogy György Péter szavaival élve „a könyvtár demokratikus intézmény maradjon és a számítógépek képernyőjén ne mikieyerek ugrándozzanak a jövőben. Célozva ezzel a Microsoft és a Disney közös üzletére, amelyből már egy kevés megvalósult, miszerint a gyermekek számára külön böngészőprogram készült, amelyen a legtöbb kezelőfunkciót Plutó és barátai látnak el.

A címben lévő ironikus mondat erre az utolsó pár sorra vonatkozott, remélem senki sem veszi magára.

Kalóz Miklós

4. régió

Tapasztalatok az Internetről (X/4 könyvtárból)

Amikor megkaptuk a gépeket és az Internet vonalat a Soros Alapítványtól, *Beke Kata* könyvének címe jutott eszembe: *Jézus Mária, győztünk!*

Tudtuk, hogy a könyvtárban van a helye az Internetnek, de az is világos volt, hogy a személyi feltételek nincsenek meg. A kézikönyvtárban tudtuk elhelyezni a gépeket mutatósan. Így műszakonként egy könyvtáros tájékoztat, fénymásol, segít az internetezőknak. Amikor nincs nyitva a könyvtár, akkor a belső munkáit próbálja elvégezni és nem tud leülni a géphez és ismerkedni, ezért elég nehéz segítséget nyújtani a használóknak, akik ezt igénylik. Sok 14 éven aluli is használja a gépeket, igaz, talán ők igénylik a legkevesebb segítséget.

– 1998. november 15-e óta hozzáférhető az Internet 5 gépen a Soros Alapítvány jóvoltából, ingyen és bérmentve.

– 1998 szeptemberétől 1 gépen működött az Internet 500 forint/óra díj ellenében, de az ingyenes szolgáltatás miatt átadtuk másik könyvtárunknak a vonalat.

– A feltétel a már előbb említett Soros Alapítványtól nyert 5 pályázati gép, egy térben, ingyenes, bárki által hozzáférhető (ezek benne vannak a pályázati feltételekben).

– A könyvtárunk 10-20-óráig van nyitva. A kihasználtság teljes. A használók óránként váltják egymást (kevesebb idő szerintem értelmetlen). Napi 50 ember, de előfordul hogy egy gépnél két használó is ül.

– A legtöbben a Freemail levelezési rendszert használják. A használók nagy része inkább csak az érdekeségeket nézegeti. (Nincs kapacitásunk arra, hogy komolyabban figyeljük, ki milyen adatbázist használ.) Úgy tűnik, a leggyakrabban használt keresőrendszerek: Altavizsla, Yahoo, „Főzelék”.

A pályázati feltételben benne volt, hogy az Internetet bárki használhatja, nincs könyvtári tagsághoz kötve. Aki nincs beiratkozva, annak látogató jegyet adunk, ezt minden esetben le kell adnia használat előtt. Kb. a használók 5%-a be is iratkozik a könyvtárba, kölcsönöznek kötelező olvasmányokat, videót és CD-t.

– Rengeteg a többletmunka. A használó ugyanis mindig mindent elállít a gépeken. Mindent áttölt a gépre, amit lehet, és soha nem zár be semmit, amit használt. Sokan segítséget is igényelnek: pl. levelezés, lemezre mentés, keresés adatbázisban témára.

Ha van rá mód, megkapják a segítséget, de a könyvtár alapfeladatainak kárára nem mehet az Internetes segítségnyújtás. Az igazság az, hogy még egy embert igényelne műszakonként a szolgáltatás.

– A könyvtárosok is igényelnének segítséget. Pl. a számítógépek „megtisztításának” módszereit, lemezre mentést, tömörítést, keresőrendszerekben való eligazodást, levelezést stb. (Külön szakember kellene az adatbázisok rendszeres karbantartásához.)

Jó lenne, ha egy gép a tájékoztatást is tudná segíteni, de miután minden gépet rendelkezésre kell bocsátanunk az érdeklődőknek (a kihasználtság 150%-os), így a könyvtári tájékoztatást nem segíti az Internet.

Kovács Györgyi

5. régió

A IV/1-es könyvtárban ez év júniusától érhető el az Internet, kezdetben 1 gépen (óránként 500.-Ft-ért), novembertől 5 gépen, ingyen. Mindehhez csak egy nyomtatónk van, ez bizony nagyon kevés.

Amíg fizetni kellett a szolgáltatásért, csupán nyolcan-tizen vették igénybe havonta.

Az új feltételekkel 40 könyvtárlátogató Internetezhet naponta. Ennél még sokkal több az érdeklődő, ezért előjegyzési rendszert kellett bevezetnünk, egyelőre megbeszélt időben naponta max. 1 órát használhatják a gépet a látogatók.

A leggyakrabban lekért internetes szolgáltatások: Freemail, TTC, TTC CHAT, Internetto.

Ez tükrözi a felhasználók arányát is: kiemelkedően sok 10-16 éves, kevés felnőtt. A felnőttek többnyire a Freemailt használják. Aki rálelt az Internettóra, rendszeres olvasója lett.

Az Internet-szolgáltatást nem hirdettük meg, mégis futótűzként terjed a híre, időnként csapattal jönnek a gyerekek. A legtöbb használó beiratkozik a könyvtárba, így érzik „idetartozónak” magukat. Még kevesen kölcsönöznek, de a várakozási időben ismerkednek a könyvtárral.

A könyvtárosoknak néha megoldhatatlanul sok többletmunkát jelent mindez.

- nem számoltunk azzal, hogy gyerekcsoportokra kell felügyelni, hiszen a könyvtári munka rendjét, valamint az eszközök épségét meg kell őriznünk;

- az Internet használata közben igen „változatos problémák” adódnak, a használók – joggal – a könyvtárostól kérnek segítséget. Rutinunk hiányában próbálkozunk, így sok időt vesz igénybe a segítségadás – ha egyáltalán sikerül.

(Szerencsére a gyerekek büszkék arra, amit tudnak, és örömmel segítenek a felnőtteknek. Ez némiképp csökkenti a „szabad kapacitás” és a megfelelő ismeret hiányát – de nem eléggé!)

Szakember segítségére van szükségünk, de olyanra, aki velünk van egész nap, és kizárólag az a feladata, hogy segítse és tanítsa a számítógép-használókat – könyvtárost és könyvtárlátogatót egyaránt; tanulja és tanítsa meg a könyvtári adatbázisok használatát, az Internet könyvtári alkalmazásának lehetőségeit, de a mi könyvtárunkra alkalmazva.

És persze minden pillanatban ott legyen, hogy amikor elakadunk, segítsen.

Vigyázat! Mindez nem helyettesíthető a szokásos tanfolyamokkal. Az ott tanultak alkalmazását nincs időnk megtanulni.

(Pl.: Régóta használjuk a CD-Jogtárat. Működött egy olyan gépen is, amin Internet volt. Most más Internet-hálózat van, azóta nem tudjuk használni. Mi lehet a gond? Most sem tudjuk.

Több olvasó kérte, szerezzünk Telnet programot, hasznos lenne az Internetezőknek. Egy ideig volt, most mért nincs? A válasz (kérdősködéskód után) a program a gépen van, le kell tölteni az Internetről. Hogy hogyan, azt nem tudjuk.

Van egyszerűbb is: eltűnt a képernyőről a START ikon, hogy kapcsoljuk ki szabályosan a gépet? (Szerencsére a gyerekek tudták - most már mi is.)

Tudom, hogy egy ilyen „tanfolyam” az intézmény számára megvalósíthatatlanul sok pénzbe kerülne. Nem is álmodoznék róla, ha a Soros Alapítvány nem ajánlotta volna föl számunkra éppen ezt a fajta segítséget. (Sajnos, a pályázatra még nem jött válasz.)

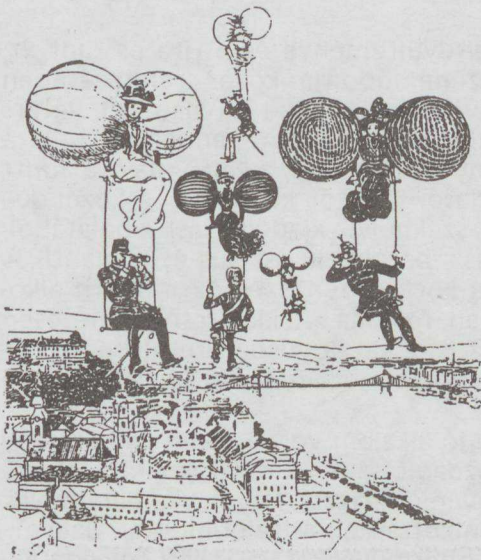
Nyers Erika

6. régió

Ez van Internet ügyben a Prézeszben...

Ez év októberében nyert könyvtárunk a Soros Alapítványtól öt gépet, illetve ezekhez internetes hozzáférési lehetőséget. A használat feltétele a beiratkozás, azaz egy ingyenes látogatójegy kitöltése. A nagy érdeklődés okán előjegyzést veszünk fel, sokszor már napokkal előbb megtelik a táblázatunk. Természetesen az új szolgáltatás hatására megnövekedett a beiratkozók száma. Legalább két órát használhatja egy ember a gépet, tovább csak akkor, ha nincs másik érdeklődő. Ebből kifolyólag a napi használók száma nálunk nyilván kevesebb, mint a többi hasonló szolgáltatást nyújtó könyvtárban, ahol egy órában maximálják a gépidőt. Így kb. 15-20 érdeklődő használja a gépeket egy nap, plusz rengetegen kérnek személyesen előjegyzést. Ez az új szolgáltatás némi többletmunkát jelent, hiszen „résen kell lennünk” minden pillanatban: ne kapcsolják ki-be, ne tegyenek be saját floppyt, míg nem szóltak, no meg az adminisztráció. Utóbbi azt jelenti, hogy elolvastatjuk velük az egyelőre még általunk kreált használati feltételeket, majd aláíratunk egy füzetet, amelyben feltüntetjük olvasójegyük számát, a gép számát és az időpontot. Gyakran igényelnek segítséget a használók, s amennyire időnk engedi, igyekszünk segíteni, de természetesen erre nincs igazán szabad kapacitásunk.

Hámory Zsófia

MICSODA VÁROS!

KARIKATÚRÁK
A 125 ÉVES BUDAPESTRŐL

*Kellemes Karácsonyi Ünnepeket
és Békés Boldog Új Esztendőt
kíván a*

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár

EZ TÖRTÉNT...

□ Az MKE Gyermekkönyvtáros Szekció tisztújító taggyűlésén új elnöknek Kucska Zsuzsát, a Terézvárosi Gyermekkönyvtár vezetőjét választották meg. Vezetőségi tag lett Budavári Klára a Lőrinci Könyvtár gyermekkönyvtárosa is.

□ Az új Közalkalmazotti Tanács december 9-én megtartotta alakuló ülését. A KT megválasztott tagjai: 1. Babákné Kálmán Mariann, 2. Cseriné Szilágyi Erzsébet, 3. Hucskóné Kovács Mária, 4. Karakó Józsefné, 5. Kiss Katalin, 6. Kopcsay Ágnes, 7. Kovács Györgyi, 8. Vargáné Vida Emília, 9. Vicze Mária. Elnöknek Kovács Györgyöt választották.

□ November 26-án a Terézvárosi Gyermekkönyvtár, a Goethe Intézet, MKE Gyermekkönyvtáros Szekciója szakmai tapasztalatcserére hívta meg az érdeklődőket a Goethe Intézetbe. Dorothea Amberg (Internationale Jugendbibliothek) a „Magyar nyelvű gyermekkönyvek kölcsönzési szokásai Németországban” és Beuer Nóra (Pécsi Csorba Győző megyei Könyvtár) „Német nyelvű gyermekirodalom kölcsönzési tapasztalatai Baranya megyében” címmel tartottak előadást. Ezt követően a résztvevők ellátogattak a Terézvárosi Gyermekkönyvtárba, ahol Pobori Ágnes mutatta be a hamarosan megnyíló könyvtárat.

□ November 30-án az Irodalmi Kávéházban Isonzó-Piave-Doberdó elnevezéssel Emléketest és fotókiállítást rendeztek az I. világháború befejezésének 80. évfordulójára. Az est vendége volt Dr. Balla Tibor főhadnagy, hadtörténész (Hadtörténelmi Intézet és Múzeum), Berecz András népdalénekes és Friedery László az Isonzó Baráti Társaság területi vezetője. A fotókiállítás megtekinthető a könyvtár nyitvatartási idejében. (XI/5. könyvtár)

□ Az elmúlt 6 hétben 3x4 napot töltöttek könyvtárunkban tapasztalatcserére céljából a Brassói Városi Könyvtár munkatársai. Megismerkedtek a Budapest Gyűjteménnyel, a Zenei Gyűjteménnyel, a KISZ-szel, a központi szerzeményezéssel és a hálózati feldolgozó munkával, valamint a központ és a hálózat kölcsönzési szokásaival. Mindhárom csoport ellátogatott a Széchényi Könyvtárba is.

□ December 1-jén felújítás után megnyitott a Liszt Ferenc téri Gyermekkönyvtár. A megjelenteket köszöntötte a kerületi alpolgármester, főigazgatónk és a régióigazgató. Az ünnepi műsorban közreműködött az Ulwila Együttes, az ELTE BTK Bartók Béla Kamarakórusa és a Tóth Aladár Zeneiskola tanulói. A megnyitó egyben Nagy Dániel Ferenc festőművész kiállításának megnyitója is volt. A kiállítást Bernáth István művészettörténész ajánlotta az érdeklődők figyelmébe.

□ December 2-án „Micsoda város” – karikatúra a 125 éves fővárosról címmel megnyílt a Budapest Gyűjtemény új kiállítása, amelyre a kiállítás képkatalógusában szereplő karikaturistákat is meghívták. A kiadvány megvásárolható 800 forintért.

□ December 7-én életbe lépett a FSZEK Internet-használati szabályzata!

□ December 10-én a Patakyban Somlyó György költő nyitotta meg Haász Ágnes grafikusművész elektrografikai kiállítását. A kiállítás január közepéig tekinthető meg a könyvtárban.

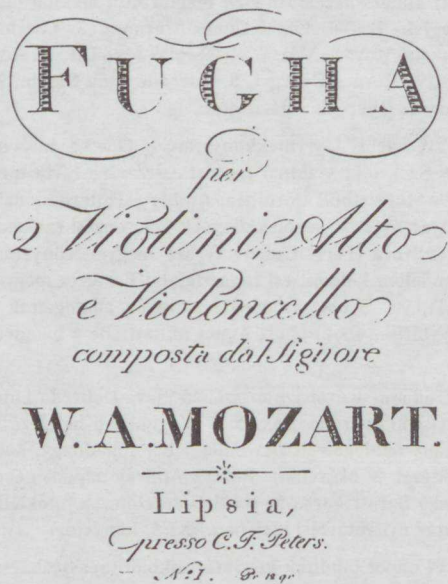
□ A központi könyvtár állományából választott örökbefogadásra könyveket a nemzeti kulturális örökség minisztere, Hámori József és felesége. A magyar- és a világirodalomból válogatva több mint tíz műben helyezték el az örökbefogadást tanúsító ex librist, többek között Voltaire, Madách Imre, Arany János és Németh László egy-egy művében

□ Budapest Főváros Közgyűlése Pro Urbe Budapest-díjjal tüntette ki Kiss Jenőt, könyvtárunk nyugdíjba vonult főigazgatóját, Budapest kulturális életében végzett több évtizedes vezetői munkásságáért.

□ Ugyancsak kítüntette Havas Katalin kolléganőnk is a Budapestért díjjal, a fővárosi lakosság szolgálatában több évtizeden át végzett kiemelkedő könyvtárosi munkájáért. Gratulálunk a kítüntetetteknek!

□ December 23-án Fodor Péter főigazgató ünnepi fogadáson köszöntötte a könyvtár vezető munkatársait a karácsonyi ünnepek és az új év alkalmából. A Híradó szerkesztősége csatlakozik a jókívánásokhoz, és szeretettel köszönti a könyvtár minden dolgozóját!

Kottakiállítás

A FSZEK Zenei Gyűjteménye és a Lira és Lant Rt. Kodály Zoltán Zeneműboltja közös rendezésében volt látható november 11-14-ig a világhírű Peters Zeneműkiadó kottakiállítása. A rendezvénynek a Zenei Gyűjtemény új helyszíne, a Pálffy palota adott otthont. A látogatók ízelítőt kaphattak a közel 200 éves, frankfurti székhelyű kiadó óriási kínálatából, mely a reneszánsz, barokk, klasszikus és romantikus művek mellett a kortárs zeneszerzők modern alkotásait is magában foglalja. A kiállításon lehetőség nyílt a vásárlásra is: a katalógusban feltüntetett árnál 25%-kal olcsóbban juthattak az érdeklődők a Peters kottákhoz.

A rendezvény jó alkalom volt a Zenei Gyűjtemény állományának gazdagítására. Az olvasók által legkeresettebb Beethoven, Mozart, Haydn kamaraművek mellett oratóriumkottákkal, áriaalbumokkal, dalgyűjteményekkel és gitárművekkel valamint egy-egy kevésbé ismert Liszt, illetve Satie darabbal gyarapodott a könyvtár, amely alapítása óta a Peters vásárlói közé tartozik. A gyűjtemény a kiadó ajándékként vehette át Mozart Fugha per 2 Violini, alto e Violoncello művét, melyet a cég kereskedelmi vezetője, Joachim Grosspersky úr nyújtott át az ünnepélyes megnyitó keretében.

Csopaki Orsolya

A magyarországi muzsikusok, zenetanárok és a zenét tanuló növendékek jól ismerik a Peters zeneműkiadó kiadványait, hiszen a hazai kották mellett talán az immár frankfurti székhelyű német kiadónak kitűnő minőségű kottáit használják a leggyakrabban nálunk. Talán kevesen tudják, hogy a Peters cég a világ egyik legrégebben működő zenekiadója. 1800-ban Fr. A. Hoffmeister és A. Köhnel Lipszében kottametszéssel, nyomtatással, kiadással és hangszerkereskedéssel foglalkozó vállalatot hozott létre, melynek neve Bureau de Musique volt. Üzleti sikereiket Mozart és Haydn kvartettjeinek gyűjteményes kiadásával, valamint J.S. Bach zongoraműveinek első, jelentős (14 kötetes) kiadásával alapozták meg. 1805-ben Hoffmeister kivált a cégből. Köhnel a vállalatot Neuer Verlag des Bureau de Musique néven vitte tovább. Örökösei 1814-ben eladták Carl Friedrich Peters könyvkereskedőnek, aki a cégnek a Bureau de Musique von C.F. Peters nevet adta. A vállalat a múlt század második felében vált világszerte ismertté. 1863-ban betársult az üzletbe Dr. Max Abraham, aki néhány évvel később megalapította az Edition Peters kiadót. Gyors ütemben jelentek meg a klasszikusok és a szerzőjogilag szabad pedagógiai művek. Az új zeneszerzők közül elsősorban Grieg, Raff, Jensen és Bruch adták itt ki műveiket, de Brahms is a Peters kiadónál jelentette meg kompozíciójának egy sorozatát. 1894-ben Abraham unokaöccse, Henri Hinrichsen is társult a vállalathoz, aki nagybátyja halála után átvette a cég vezetését. Ő szerezte meg 1917-ben a Rieter Biedermann kiadóvállalatot és ezzel Wolf, Reger és Richard

Strauss műveinek kiadói jogát. Hinrichsen legidősebb fia, Max 1931-től a cég résztulajdonosa lett, ám 1937-ben kilépett a cégtől és Londonban megalapította a Hinrichsen Edition Ltd. vállalatot. Az eredeti vállalatot 1939-től dr. Johannes Petschull vezette tovább. Ő vásárolta meg 1940-ben a H. Litolf kiadót, amely sok értékes kiadvánnyal gyarapította a Peters cég már meglévő gazdag választékát. A világháború után viharos esztendőket követtek. 1949-ben a kiadót államosították, az eredeti tulajdonos Frankfurt am Mainba tette át székhelyét. A Lipszében működő – állami irányítású – zeneműkiadó a régebbi katalógus fenntartásával folytatta széleskörű kiadói tevékenységét. A Németország nyugati részében működő C.F. Peters 1974-ben átvette a L. Schwann K.G. zeneműkiadót, majd Walter Hinrichsen (Max fivére) New Yorkban megalapította a C.F. Peters Corporationt, amely Cage, Cowell, Cserepnyin és Villa-Lobos műveinek kiadásával vált ismertté. Németország újraegyesülése a Peters zeneműkiadó egyesülését is jelentette. A kiadó katalógusában több tízezer kiadvány címe található. A Peters kották között reneszánsz, barokk, klasszikus és romantikus művek éppen úgy megtalálhatók, mint a kortárs zeneszerzők modern kompozíciói. Az óriási választékából szinte valamennyi hangszer játékosja találhat magának iskolákat, gyakorlatokat, vagy előadási darabokat. Kiállítá-sunkkal megkíséreljük bemutatni e világhírű zeneműkiadó repertoárját, ám a tárlat anyagának összeállításakor már kiderült, hogy csak töredékét tudjuk megmutatni az Edition Peters és leányvállalatai kiadványainak.

Ünnepelt a Lipótváros

Az alábbi események helyszíne a Királyi Pál utca 11-es szám, a V/1 számú könyvtár. Időpont: valamikor október közepén a kora délutáni órákban.

A telefon rendes szokása szerint csörömpöl, a vonal másik végén barátságos női hang. Pobori Ági. Az elmondottak lényege: másnapra programterv a november 14-15. napján megtartandó Lipót ünnepre. Program két napra? A lehetőségek adottak: gyerekek, nyugdíjasok részvételével valami. Telefonok, időpontok, összes „rokonok, üzletfelek és barátok” mozgósítva. Az eredmény: másnapra program. Nagy levegővétel, mibe is csöppentünk bele? (Aki tudja nézze el nekem az ismétlést, akinek új, az figyeljen.)

Budapest V. kerületének városrésze 1790 óta Lipótváros nevet viseli. A névadó III. Lipót 1075 táján a Babenberg család sarjaként Garsban született. A passai Altmann püspök tanítványa volt. Az investitúraharcban a pápa oldalán állt. V. Henrik leányát, Ágnes vette feleségül. Ciszterci és bencés apátságot alapított. Lemondott az 1125-ben részére felajánlott német császári koronáról. Egy vadászat során 1136-ban hunyt el. VIII. Ince pápa 1485-ben szentté avatta. A nevéhez kapcsolódó legenda szerint egy bodzabokorban meglátta felesége, Ágnes fátylát, amelyen megjelent Szűz Mária képmása.

Most már minden okunk megvan az ünnepre, tudjuk, hogy mit is ünnepelünk.

És eljövel a várva várt nap.

Reggel korán érkezünk, átpakoljuk a bútorokat, virág, enni és innivaló kerül az asztalokra. Első program a nyugdíjas klub keretében zajlik. Tájékoztató a könyvtári helyzetről, a várható költözésről. Pobori Ági mosolygós, a hallgatóság érdeklődő. Kérdések-válaszok, minden rendben. Megérkeznek a gyerekek, verset mondanak. Tamkó Sirató Károly Tengereckije vidáman száldos a fejünk fölött. A gyerekek kedvesek, szépek, okosak, nagy tapsot kapnak. Déli pihenő helyett átrendezés. Nagy kosarával beesik az ajtón Szlifka Anna – titulusa szerint iparművész –, nyílik a kiállítás. Babák, mackók, lovak és még kitudja mi minden kerül elő a kosárból. A játékok békésen csücsülnek a könyvek között, fölött, mellett. Kora délutántól játszóház. Készülnek a virágok, repülnek a papírmadarak, ragadnak a kezek. Nagy nevetések a játék közben. Estig tart a program, fáradtan, de örömmel pakolunk újra, készülve a következő napra.

A vasárnap Thália napja. Délelőtt bábszínház a kicsiknek. Fityfirity és Kótyonfity kalandjain anyukák és apukák ugyanúgy nevetnek mint az apróságok. Folytatásként megérkezik Pepita a bohóc. Pantomimes elemekkel tarkított számába bevonta a közönséget is. Hangszerekké és zenészekké változunk. Szépen szól ez a zene... A kora esti órákban ismét a bábparaváné a főszerep. Ki vagyok én? – szól, dörömböl az örök kérdés a Kézenfekvő etüdök c. előadásban. A választ a teremtés mítosz megelevenítésével adja elő a bábosok keze, a színek és a formák kavalkádja. Megrázó, elgondolkodtató, felemelő. Történik ilyenkor valami, amikor más leszel és megpróbálsz így is maradni. Ilyen másnak.

Úgy érzem, hogy ez a két nap más volt. Valami, amikor figyeltünk egymásra, volt időnk és volt kedvünk hozzá.

Éljen tehát Lipót a szent, Lipót a főherceg és persze nevenapja alkalmából éljen az összes Lipót. Boldogságban, békeességben velünk együtt. Jövőre újra ünnepelünk.

P.s. Köszönet mindezért a résztvevőknek, akik ellenszolgáltatás – miért szégyeljem leírni? – pénz nélkül vállalták a közreműködést:

A Szentgyörgyi Albert 12 évfolyamos iskola kisdíákjai

Donka Mihályné, Ági tanár néni

A BÁBrándo-zók, a Budapest Bábszínház stúdiósai

Kuthy Ágnes rendező

Pepita a bohóc

Hegedűsné Csesznák Erzsébet, Mészáros Júlia és Lengyelne Zsuzsa munkatársaim aktív részvétel nélkül nem sikerülhetett volna.

Sebeszta Katalin
V/1. könyvtár

Mérföldkövek a lélektani film történetében

Filmklub a Kertész utcai Szakolvasóteremben

Február 18. *Dr. Caligari* (német, 1920, 90 perc)

Egy vásári mutatványos holdkórost használ gyilkossági szándékához, később kiderül róla, hogy egy elmeegógyintézet igazgatója...

Február 25. *Psychò* (amerikai, 1960, 110 perc)

Megdöbbenő gyilkosságok történnek a magányos motelben, melynek tulajdonosa az anyjához különösen ragaszkodó fiatal férfi.

Március 4. *A rettenés foka* (amerikai, 1962, 110 perc)

Egy volt elítélt szabadulása után az ügyészt hibáztatja a börtönben eltöltött évekért, s emiatt bosszút forral...

Március 11. *Iszonyat* (angol, 1964, 110 perc)

A labilis idegzetű manikűrös lány neurotikus állapota egyre rosszabbá válik különböző stresszes hatásokra.

Március 18. *Rosemary gyermeke* (amerikai, 1967, 137 perc)

Különös dolgok sorozata történik egy házaspár környezetében, a férfi akaratlanul is az ördög hatása alá kerül?

Március 25. *Ne nézz vissza!* (angol, 1973)

Kislánya halála után az apa különös viszonyba kerül két médiummal, akik kapcsolatot teremtenek a halott lánnyal.

Április 1. *Hollywoodi lidércnyomás* (amerikai, 1991)

A 40-es években játszódó filmben egy haladó, értelmiségi író Hollywoodba megy ihletet meríteni a dédelgetett Nagy Műhöz...

Mindenkit szeretettel várunk egy kis borzongásra!

a könyvtár munkatársai

SZEMÉLYI HÍREK

Új munkatárs

Kovács Beatrix könyvtáros (2. régió).

Kilépők

Ferenczy Gizella belső ellenőr,

Mogyorós Károly osztályvezető (Nyomda-Kötészet).

Pobori Ágnes felelős szerkesztő

Cujciczter Imréné, Hámory Zsófia,

Hucskóné Kovács Mária, Kapuvári Zsuzsa,

Szatmári Istvánné, Szecei Lászlóné,

Vargáné Vida Emília

Felelős kiadó: dr. Fodor Péter főigazgató

Megjelenik havonta.

Ára: 10,— forint.

Előfizetési díj egy évre: 120,— Ft.

Szedés, tördelés, nyomtatás:

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Nyomda

ISSN 0139-1917.

Táskaszám: 013/99.